

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ**

**Збірник
матеріалів IV-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

13-15 квітня 2022 року, м. Одеса

У Збірнику опубліковано матеріали IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації», яка проходила 13-15 квітня 2022 року на базі Одеської національної академії харчових технологій в умовах воєнного стану з причини російсько-української війни.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Богдан ЄГОРОВ	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор (Голова редакційної колегії)
Федір ТРИШИН	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник Голови редакційної колегії)
Надія ДЕЦ	директорка Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцентка
Любов ЛАНЖЕНКО	начальниця Навчального відділу НЦООП, к.т.н., доцентка
Оксана КРУЧЕК	начальниця Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцентка
Юрій КОРНІЄНКО	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Валерій МУРАХОВСЬКИЙ	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Людмила РИЖЕНКО	методистка вищої категорії Навчального відділу НЦООП

Оргкомітет IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

Результати аналізу сформованості національної самосвідомості студентів, які викладені у дослідженні, свідчать, що вони недостатньо усвідомлюють: специфіку національної культури, самотність і неповторність національних традицій, українські звичаї; психологічні особливості етносу; важливість ідентифікації себе зі своєю національною спільнотою. Молодь не завжди готова до налагодження толерантних міжетнічних та міжнаціональних стосунків.

На розвиток національної свідомості можуть справляти визначний вплив підвищення мовної компетенції студентів у повсякденному спілкуванні, професійній та науковій галузях комунікації, зацікавленість у вивченні видатних творів української та російської літератури, мистецтва, що є невичерпним джерелом залучення до національно-культурних ідеалів, цінностей і традицій. А це у свою чергу повинно сприяти вихованню громадянської гідності та патріотизму, що є необхідною передумовою активної і свідомої діяльності у побудові соціальної, правової держави.

Висновки. Національна самосвідомість є важливим чинником підвищення самооцінки особистості, впевненості у своїх здібностях, що виникає внаслідок укорінення в історичній пам'яті народу позитивних образів національних героїв, видатних діячів науки й культури, взірців служіння гуманістичним ідеалам рідного краю. Цьому сприяє повсякденна причетність людини до активної життєдіяльності свого безпосереднього оточення, спрямована на добробут і духовне піднесення України.

УДК [141+001.1]:378.14:331.103.2
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ТЕОРЕТИЧНОЇ ОСНОВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ
СИСТЕМИ ФАХОВОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-УПРАВЛІНЦІВ

А.В. Вітюк, Є.О. Осадчук,
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Для гармонійного розвитку українського суспільства, людського розвитку настав час політиці віддати вторинне місце, а на перше – поставити здоров'я і освіту. Адже при такій постановці питання кожен громадянин користуватиметься критерієм раціональності, згідно з яким він зрозуміє переваги і вигоди від здоров'язбереження оточуючих.

Підготовка фахівців сфери менеджменту, які будуть спроможними своїми управлінськими рішеннями впливати на рівень здоров'я людей стає нагальною потребою сьогодення. Соціальна потреба у таких фахівцях зумовлює

необхідність вивчення професійної педагогіки в зовсім іншому ракурсі. Йдеться про діалектичну взаємодію наук, що є взаємообумовленими, взаємопов'язаними і, водночас, суперечливими. При використанні менеджерами теоретичного рівня світогляду (для пізнання суспільної реальності), управлінська діяльність реалізується через усвідомлення соціальної складової.

Сфера менеджменту почала розвиватися не так давно. Зважаючи на це, стає зрозумілим, що найвагоміші результати наукових досліджень у цій галузі ще попереду. Варто зазначити, що будь-яка наука підсумовує попередні історичні етапи розвитку цієї науки. Це вказує на кумулятивний ефект: виключно на основі переусвідомлення, уточнення, узагальнення науковці підсумовують попередні досягнення, додаючи щось своє, нове, раніше невідоме. Такий результат стає невід'ємною частиною загального фонду науки, не заперечуючи нові пізнання, а тим самим, і розвиток. Послідовність і поступовість науки має незворотній характер і сприяє наступності її розвитку.

Характерною ознакою сьогодення є високі темпи розвитку соціально-економічних, науково-технічних процесів. Це вимагає від суспільства для підтримки його на належному загальній культурі рівні постійної роботи в галузі науки та освіти. Сучасний майбутній фахівець з менеджменту має усвідомлювати необхідність постійного поповнення й оновлення не лише економічних професійних знань, а й знань з економіки здоров'я, інакше такий управлінець «морально старіє». Щоб запобігти цьому, студенти-управлінці повинні розвивати в собі нові навички, розширювати свій кругозір, а насамперед, вміти мислити креативно, намагаючись постійно покращувати соціальні стандарти працюючого населення держави.

Попри те, що напрацьовано багатий науковий матеріал з проблем удосконалення системи професійної освіти, завжди залишаються актуальними філософські, теоретичні і педагогічні дослідження. Йдеться про формування на засадах філософської науки управлінських здоров'яорієнтованих навичок студентів-менеджерів.

Філософія розглядає розвиток будь-якої науки через три парадигми (моделі): класичну, некласичну і постнекласичну. Якщо застосовувати ці моделі до науки про управління здоров'ям людини в контексті розвитку економічної думки, то першій відповідає етап політичної економії, в якому як основа розглядається класична школа, другій – етап економікс, в якому основою є неокласична школа, а третя модель, постнекласична ще формується, тобто її можна розглядати з точки зору сучасності. Наведемо знане висловлення про економіку лауреата Нобелівської премії Мілтона Фрідмана: «Наука, що чарує. І найбільш привабливою її робить те, що її фундаментальні принципи такі прості, що можуть бути записані лише на одному аркуші паперу і так, що кожен може зрозуміти їх. Але проте мало-хто їх розуміє».

У педагогічній науці все значно складніше, наслідки неправильного виховання, недосконалої освіти відображаються на будь-яких суспільних процесах, у тому числі, і економічних. Упродовж розвитку педагогічної науки формуються нові наукові школи та напрями досліджень, набувають логічної довершеності концепції, уточнюються або відкидаються як такі, що не

витримали випробування практикою теоретичні постулати. Особливих якісних змін набувають теоретичні дослідження освітніх процесів на етапі трансформаційних перетворень суспільства, оскільки все частіше виникає потреба в осмисленні нових методичних реалій.

Для дослідження проблемних питань та для встановлення певних закономірностей розвитку та інших проблем педагогічна наука має в своєму розпорядженні набір певних методів. Безперечно вся методологія педагогіки здоров'я сформувалась в процесі розвитку науки загалом, яка розвивалась завдяки людському мисленню, але не будь-якому мисленню, а саме мисленню здоров'яорієнтованому. Ще первісні люди володіли основами знань, мали певні уявлення про відносини, які складалися між членами первісної общини з приводу виробництва, розподілу, обміну і використання життєвих благ. Ці уявлення опосередковано стосувалися і людських цінностей, зокрема здоров'я. Однак, тоді вони ще не виділились в самостійну сферу, науку про здоров'я людини, та існували в рамках нероздільної, суспільної свідомості, основною стороною якої була релігія.

Зараз, коли методи педагогічної науки вже сформовані, вони знову ж таки впливають на формування здоров'яорієнтованого мислення. Бо так чи інакше, застосовуючи ці методи для знаходження істини і способів покращення здоров'я, людина змушена на всі 100 % «включати» свій мозок, а, значить, мислити і обирати для себе способи підтримки і збереження здоров'я. Тобто можна побачити, що розвиток здоров'яорієнтованого мислення такий же нескінчений, як і людський розвиток. Адже люди знову і знову розроблятимуть нові теорії, спрямовані на покращення здоров'я, висуватимуть нові гіпотези, тобто вони будуть мислити і розвивати своє мислення доти, доки буде існувати людство.

Отже, філософська наука є теоретичною основою для впровадження спеціальних педагогічних новацій у систему фахового навчання майбутніх управлінців. Йдеться про застосування як загальнонаукових, так і специфічних для даної системи професійного навчання методів пізнання педагогічних явищ і процесів. Розглянемо основний метод – діалектичний.

Діалектика як метод – загальний для всіх наук метод пізнання, у тому числі і для науки про управління людиною, і для педагогіки здоров'я. Цей метод базується на використанні законів і принципів філософії, обґрунтованих видатним німецьким філософом Г.Гегелем. Йдеться про пізнання соціальних явищ і процесів у їхньому взаємозв'язку та взаємозалежності, у неперервному розвитку, у розумінні того, що накопичення кількісних змін зумовлює зміни якісного стану, що джерелом людського розвитку є єдність і боротьба протилежностей.

Не менш знаними методами є методи - наукової абстракції; аналізу і синтезу; індукції і дедукції; історичний і логічний; педагогічного моделювання і прогнозування; педагогічного експерименту; психофізіологічних досліджень тощо.

Таким чином, можна зробити висновок, що філософія науки вказує на необхідність аналізу взаємозв'язків професійної педагогіки і педагогіки здо-

ров'я. Тут головними об'єднуючими функціями є: науково-пізнавальна – реалізується через дослідження сутності педагогічних явищ, процесів, взаємозв'язків цих двох педагогів. Такі взаємозв'язки примножують інтелектуальний здоров'яорієнтований потенціал майбутніх менеджерів. Методологічна функція – філософія виступає теоретико-методологічною базою для цілої системи педагогічних наук, оскільки розвиває основоположні базові поняття, освітні закони, категорії, принципи навчання, що реалізуються у системі професійної освіти студентів-управлінців. Практична – зводиться до наукового обґрунтування необхідності формування готовності майбутніх менеджерів до створення здоров'яорієнтованого середовища організації. Йдеться про застосування принципів і методів організації раціональних для здоров'я людини умов праці. Між теорією професійної освіти і практикою педагогіки здоров'я існує тісний взаємозв'язок. Будь-яка теорія без зворотного зв'язку з практикою втрачає цінність і сенс. Практика визначає остаточну оцінку будь-якої теорії. Практика веде до знання, знання – до передбачення, передбачення – до раціональних дій, дія – до вдосконалення практики. Такий цикл зв'язків постійно повторюється, щоразу піднімаючись на вищий щабель. Прогностична функція виявляється у розробці наукових основ передбачення перспектив розвитку педагогічної науки в майбутньому. По суті, вона зводиться до розробки прогнозів і дострокових програм розвитку професійної освіти майбутніх менеджерів з урахуванням майбутніх викликів і потреб на ринку праці. Світоглядно-виховна функція полягає у формуванні культури здоров'я громадян, логіці сучасного здоров'яорієнтованого світогляду майбутніх менеджерів.

Отже, система професійної освіти майбутніх управлінців передбачає формування у молоді цілісного уявлення про людський розвиток. Професійна підготовка студентів-менеджерів має стати соціально-прикладною через фундаменталізацію змісту професійної освіти.

УДК 378.014.6:005.412:005.591.6

ІННОВАЦІЙНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Л.В. Крайз, О.А. Романська,
ВСП «Фаховий коледж нафтогазових технологій, інженерії та
інфраструктури сервісу ОНАХТ», м. Одеса**

Однією з головних ознак сучасного суспільства є його розвиток на основі інновацій. Цей процес повною мірою реалізовується й в освітній галузі, оскільки саме ця сфера визначає поступальний рух економіки кожної держави. Традиційна для минулого освіта як система, спрямована на пасивне отримання та відтворення знань, відстає на сьогодні від реальних вимог ринку праці. Вимога переходу до інноваційної освіти, зокрема у вищій школі, зумовлена викликами сьогодення і належить до пріоритетних напрямів державної політики в Україні і в контексті інтеграції вітчизняної освітньої галузі до єв-

180	ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МОЛОДІ ЧЕРЕЗ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ М.П. Бойцова, О.М. Кананихіна, Н.В. Павлова	397
181	ПОРІВНЯННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ПОСЛУГ РІЗНИХ АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ С.Й. Гриньків, Є.М. Королевич	400
182	ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ОНЛАЙН-ЗАНЯТЬ З ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В.І. Колесник	403
183	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ НАУКОВО-ОСВІТНІХ КЛАСТЕРІВ В.А. Самофатова	404
184	НАВЧАЛЬНІ ЛАБОРАТОРІЇ У РЕАЛІЗАЦІЇ МАРКЕТИНГОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ МАГІСТРІВ О.О. Долинська, Л.А. Бахчиванжи, А.К. Крук	405
185	PHILOSOPHIC ANALYSIS OF THE FUNCTIONS OF SOCIAL COMMUNICATION OF UNIVERSITY STUDENTS V.V. Tretiak	407
186	SOCIALIZATION OF THE STUDENT'S PERSONALITY IN THE MULTICULTURAL SPACE OF THE EDUCATIONAL INSTITUTION V.V. Tretiak	410
187	НАЦІОНАЛЬНА САМОСВІДОМІСТЬ СТУДЕНТІВ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА В.В. Третяк	412
188	ДЕЯКІ АСПЕКТИ ТЕОРЕТИЧНОЇ ОСНОВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФАХОВОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-УПРАВЛІНЦІВ А.В. Вітюк, Є.О. Осадчук	414
189	ІННОВАЦІЙНІ ШЛЯХИ РОЗВИТКУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ Л.В. Крайз, О.А. Романська ВСП «Фаховий коледж нафтогазових технологій, інженерії та інфраструктури сервісу ОНАХТ», м. Одеса	417
190	ЕКЗИСТЕНЦІЙНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ У РОКИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917-1921 РР.: МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ (на прикладі Одеської губернії) О.Г. Шишко	420
191	НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЯК СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ Н.М. Купріна, Л.М. Головаченко	423
192	ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ДО ВСТУПНОЇ КАМΠΑНІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	424